

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Thesavrvs Sacrorvm Ritvvm, Sev Commentaria In Rvbricas Missalis, Et Breviarii Romani.

In quibus origo cuiusque Ritus, causae historicae, vel mysticae, ex
maiorum ingenio, Theoria, Praxis, obligatio, & exquisitus vsus, additis
opportune Decretis omnibus S. Rituum Congreg. quàm breuissimè
explicantur.

Gavanti, Bartolommeo

Venetiis, 1647

De Precibus, & Confessione. 17.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9521

quando occurrunt Preces quarum finis est per versum, *Domine exaudi orationem, &c.* non debere dici bis hunc versum, sed semel tantum, ad vitandum Bartologiam.

11 Additur, *Oremus*, ante publicam Orationem, ex Aug. *epist.* 106. ad *Vitalium*, ut inuitentur alij ad orandum.

12 Repetitur post Orationem salutatio predicta, *Dominus vobiscum*, ait Hugo, *lib. 2. c. 4.* sicut Christus dixit semel, & iterum Apostolis: Pax vobis. Sacerdos enim dicens Orationem vicem Christi gerit, & ideo regulariter stans eam dicit, ex Amalar. *lib. 4. cap. 4.* sed & ob memoriam future resurrectionis stans eam pronunciat, idem *c. 7.*

13 Concluditur Oratio varijs modis, vt in Rubr. de *Oratione nu. 4.* & vt plurimum, per Christum, quia vt plurimum dirigitur oratio ad Patrem. *Matt. 6. & Io. 16.* tum ex Decreto Carthagin. Conc. *cap. 23.* Raro ad Filium dirigitur, & non antiquitus, vt notat Bellarminus de *Missa lib. 2. cap. 16.* quod factum est deinde, vt ipse quoque Filius credatur Deus. Numquam dirigitur ad Spiritum sanctum; quia donum Dei est, & a dono non petitur donum sed a donatoribus, a quibus ille procedit, Duran. *lib. 4. cap. 15.* prout ergo dirigitur Oratio, fit etiam conclusio, vt concinat sensui Orationis vltimæ, quando plures iunguntur simul, Nauarr. de *Orat. cap. 19. nu. 169.*

14 Hoc autem est commune omnibus cõclusionibus, vt semper in ijs fiat mentio Sanctissime Trinitatis, vt intelligamus nullum fieri præiudicium reliquis diuinis personis, que in oratione tacere videntur; dum consummatio ostendit, nullum esse discrimen in Trinitate; ita Fulgent. *lib. 2. ad Monimum quest. 1.* In vnitatem Spiritus sancti Deus; non esse preponendam vocem, *Deus*, ex Romana auctoritate, tradit Radul. *propof. 23.* & in fine additur, *Amen*, vt communem Orationem, quam Sacerdos recitat, omnes confirmet; Idem *ibid.* Meminit huius ritus respondendi, *Amen*, in fine Aug.

tract. 41. in Ioan. & epist. 178. que vox Hebræa est, significans; quod apud nos, *Fiat*: in precationibus usurpata ab Apostolis, 1. *Corint. 14.* nunquam mutata, neque a Græcis, neque a Latinis. Origenes *tract. 35. in Matth.* cum Ambrosio de *ijs, qui inuitantur mysterijs lib. 1. cap. 9.* explicat, *Amen*, hoc est. Verum est; quæ ratione concordat, *Amen*, cum Orationis potius conclusione, quam cum Oratione ipsa; quasi affirmetur, verum esse, regnare Deum in vnitatem Spiritus Sancti Innocent. III. *libro secundo de Myster. Missæ cap. 26.*

15 Quando plures in officio dicuntur Orationes, si quid inter eas intercedit, puta Antiphona pro commemoratione, ad singulas Orationes premititur, *Oremus*, vt rursus inuitatio fiat ad orandum quando vna immediatè aliam sequitur, vt in Litanijs non dicitur, *Oremus*, nisi ad primam; quia Oratio non interrompitur, sed veluti vna continuatur.

16 Prima Oratio concluditur in Laudibus, & Vesperis quia est principalis, ad quam dirigitur totum officium. Vltima item concluditur, quia colligit medias, & sua conclusione præcedentes firmat.

17 Si Oratio pro commemoratione sit eadem cum Oratione principali officij, mutatur Oratio pro commemoratione, ne eadem repetatur: quod facile contingit in commemoratione Patroni loci, seu Titularis Ecclesie, de Communi sumpta Oratione.

De Precibus, & Confessione.

Cap. XVII.

1 **P**reces hoc loco sunt aliqui versus, qui aliquando dicuntur ante Orationem, incipientes à *Kyrie eleison*, vel à *Pater noster*: quam meminit Amalar. *lib. 3. cap. 6.* ante Orationem, inquit, specialem Sacerdotum necesse est præcedere misericordiam Dei; ideo dicitur, *Kyrie eleison*. Ter dicitur ad Trinitatem, Amalar. *lib. 3. cap. 2.*

2 A Græcis compositas fuisse primum scribit Isid. *lib. 1. de offic. cap. 9.* vnde retinentur primæ voces Græcicæ, *Kyrie elei-*

eleison, quæ significant, Domine miserere.

3 Multiplicantur Preces, ad Primam, & Completorium, ut per diem à malis imminentibus defendamur, Hugo in *Spec. cap. 2.* & humilitatem indicant, quæ in principio, & fine diei convenit. Idem *ibidem.* Dicuntur etiam nomine eorum, qui quotidie cadunt, & nituntur resurgere per penitentiam, Idem *lib. 2. de offic. c. 2.*

4 In Dominicis autem, & Festis diebus stando dicuntur, ob memoriam Domini- cæ Resurrectionis; Idem *ibidem.*

5 Dantur & flebiles Preces, quæ non dicuntur in Dominicis, Amalar. *de ordin. Antiph. cap. 7.* de quibus Microk. *cap. 50.* ait, quod ad omnes Quadragesimales. Horas genuflectimus. De His Hugo loco citato loquitur, cum ait: in alijs diebus genua flectimus ad Preces. Psalmum, *Miserere,* ad Vesperas dici scribit Radulph. *propof. 15.* & ad Laudes etiam; sed hodie dicitur Psal. *De profundis,* ne in istis Laudibus dicatur bis Psal. *Miserere.* Habetur Psal. *De profundis,* ad Laudes ab Anno 1550. & deinceps in Breuiario.

6 Docet Hugo *lib. 2. de offic. cap. 4.* in his Precibus ferialibus contineri modos omnes orandi, quos enumerat Apostolus 1. *Timoth. 2.* nimirum Obsecrationem, cum petimus solutionem malorum, ut illud; *Ostende nobis Domine misericordiam tuam.* Postulationem, cum precamur, ut omnia, quæ sunt contraria bonis nostris, minuantur, & superentur, ut illud; *Conuertere Domine vsquequo.* Gratiarum actionem, ut illud; *Confiteantur tibi omnia opera tua: Benedic anima mea Domino,* &c. Pro his, inquit Paulus, qui in sublimitate sunt, orandum est, ut illud; *Domine saluum fac Regem: Oremus pro Pontifice nostro N.* Hæc ferè Hugo. Regem autem hoc loco totius Ecclesiæ, intelligimus Papam.

7 Infra Octavas, nedum in Duplicibus, non dicuntur, nec in Vigilia Epiphaniæ, nec in duabus Ferijs post Octauam Ascensionis, quæ attinent ad eandem Octauam, vel quia Octaua habet rationem vnius Festi; vel quia prædicti dies habent so-

lemnitatem Officij.

8 Ad Primam, & alias Horas, exceptis Laudibus, & Vesperis, dicebantur feriales Preces quotidie in officio feriali, quæ nunc recitantur ad Laudes, & Vesperas in Ferijs maioribus. Sed Pius V. distinxit melius inter Horas, & Horas; inter Ferias maiores, & minores. Nam ad Primam tantum, & Completorium dicuntur Preces ordinariae. Feriales flexis genibus ad Laudes, & Vesperas; longiores alia ad Primam, non variantur ad Completorium, nisi quod genua flectimus ad Horas item minores breuiiores adhibentur Preces. Flectimus autem genua vsque ad: *Benedicamus Domino:* inquit Rubrica. An exclusiue affirmarem, sicuti Hebdomadarius vsque ad, *Domine vobiscum:* ibidem intelligitur exclusiue: & concordat hic ritus cum Missa Feriarum maiorum, in qua, dictis Orationibus, præcisè statim surgimus: at vsus communior non surgendi, nisi dicto, *Fidelium anima,* &c. est magè pius, & reuerendus; cum præsertim addenda est Antiphona finalis in fine Horæ, ne rursum statim genua flectamus. neque Rubrica aduersatur.

9 Feriales tamen preces non dicuntur in Vigilia Natiuitatis Domini, nec in Vigilia, & quatuor Temporibus Pentecostes; quia hi dies sunt festiuissimi, ita, ut excludant etiam Patronos locorum; & hæc ferè omnia habet etiam Radulph. *propof. 14.* Neque dicuntur in Dominicis priuilegiatis, in quibus de die Octauæ occurrente fit tantum commemoratio, ex Ruiz in *suo Cerem. Romano,* ratione scilicet Octauæ diei occurrentis.

10 Totus dies Feriarum maiorum, & Vigiliarum, si non sequatur officium de Festo, humiliationis dies est. quare ad Vesperas dicuntur preces feriales, licet Oratio non sit de Feria quatuor Temporum, nec de Vigilia, quod accidere potest eo anno, quo Festum S. Matthiæ occurrit in Feria quarta Cinerum, cuius gratia transfertur officium in Feriam quintam Cinerum sequentem.

11 Quod attinet ad Confessionem, quæ fit in officio ad Primam, & Completorium primo

primo signum Crucis adhibetur ad Verf. *Adiutorium*, vt in Rub. de Prima 15. n. 2. sumpto ritu congruo ex Missali: nam per Crucem remissio facta est peccatorum. Confessio verò fit; vt quidquid in nocte, vel diè peccauimus, pupiamus. *Gemma lib. 2. cap. 64.*

12. Quando quis recitat solus, omittere debet *Vobis Fratres*, & semelque recitans, *Confiteor*, debet addere in plurali quæ sequuntur: *Miserere nobis; peccatis nostris; perducas nos*; sicuti fit in Oratione Dominica. Ita in Rubrica citata de Prima, ex quo sequitur, quod recitantes duo officii simul, nihil debet mutare, in textu Breuiarij; sed, qui maior est, dicat, *Vobis fratres; Vos fratres qui minor, Tibi Pater, & Te Pater*, licuti dicunt inuicem *Dominus vobiscum. Et cum spiritu tuo*. Neque moniales mutare debent in verba. *Mater Matrem, Sorores*: sed eodem modo loqui nomine Ecclesiæ, ac si essent viri, ex Decreto Sacræ Rituum Congregationis diè decima octaua Augusti 1629. alterna verò Confessione mundamur, inquit Hugo in Spec. cap. 3.

De Commemorationibus, & suffragijs
Sanctorum communibus.

Cap. XVIII.

R Adulphus *proposit. 14.* appellat Memorias, quas hoc loco dicimus *Commemorationes communes*. Suffragia Sanctorum vocat *Gemma lib. 3. cap. 45.* vbi tradit, ea dici in Dominicis, & Festis Sanctorum. Meminit *Micrologus c. 44.* & de Cruce nominatim *capit. 30.* de Sancta Maria, & de Apostolis *c. 44.* qui omnes sunt Patroni totius Ecclesiæ, ait *Duran. lib. 6. c. 60.*

2. Miror, cur de Cruce, à qua pendet nostra salus, non nisi fiat in feriali officio? An, quia Festa excludunt omnium cruciatuum imaginem, ac memoriam? An feriali diè conuenit labor, Crucis, & patientiæ meditatio? nam tempore Paschali fit de Cruce commemoratio ad victoriam eiusdem Crucis recolendam; à qua Resurrectio ortum habuit; cuius Oratio

Paschalis est Ambrosiana in Mediolanen. Missali in Fertia sexta Parasceues. *Micrologo* non placet commemoratio de Cruce ab Epiphania ad Purificationem; ergo erat in vsu, vt hodie: minus tamen rectè sentiebat ille.

3. De Sancta Maria non fit nisi in propria Ecclesia, tamquam de Titulari ex Decreto S. Congr. Rituum. 10. Ianuarij 1604. quando dicitur eiusdem officium paruum in Choro; de quo nos Sectione vltima: nec quando cum officium de die fit de ea, neque enim de eodem fieri debet officium, & commemoratio simul. Qui verò priuatim recitat officium B. V. paruum, debet in officio de die facere commemoracionem de B. V. ac si illud non recitaret, nisi recitet ratione Chori. Nihil autem refert, si dicitur officium B. V. ab officio diè, puta, quia illud vesperi, hoc mane recitetur in Choro; quia ibidem vtrumque dicitur, & vnum in ordine ad aliud.

4. Non separatur Petrus à Paulo, nec in vita, nec in morte, nec in Festis, neque in hac communi commemoracione, ait *Dur. lib. 5. cap. 2.*

5. De Pace fit vltimo loco commemoratio; quia, qui pacem dedit, omnia bona vno verbo dedit, ait *Glossa.* & vltimum, quod expectamus à Deo, est pax æterna, pro qua oramus, obsecramus Deum, Per Dominum nostrum Iesum Christum.

6. De Patrono principali loci, & de Titulari Ecclesiæ hæc sunt notanda. primò, eum esse Patronum loci, qui maiorum auctoritate, & communi sensu populi recolitur, vt Patronus: qua de re nos egimus supra *Sect. 3. c. 12. n. 1. pag. 36.* Titularis autem Ecclesiæ ille est, à quo denominatur Ecclesia.

7. Deinde pro dignitate Patroni, vel Titularis Ecclesiæ, ante, vel post S. Mariam, & Apostolos, vel inter eosdem facienda est commemoratio: hoc est, de Titulo Trinitatis, Spiritus Sancti, Corporis Christi, ante Sanctam Mariam; de Saluatoris Titulo non fit, quando de Cruce fiat, quæ æquipollent. De Angelis, & de S. Ioan. Baptista, ante Apostolos de SS.